

WERKPLAN OMDUW

2020-2024

STICHTING

OMDUW

oecumenische missionaire
diaconale utrechtse werkgroep

Augustus 2019

Inleiding

Deze nota bevat het werkplan van de Stichting Beheer Omduw voor de periode 2019-2024. OMDUW staat voor: **O**ecumenische **M**issionaire **D**iaconale **U**trechtse **W**erkgroep. De Stichting Omduw zet zich, op basis van christelijke uitgangspunten en waarden, in voor het welzijn van mensen in de stad Utrecht. Daarnaast vormen ook de Universele en Europese mensenrechtenverklaringen leidraad voor het handelen van Omduw. De werkzaamheden van de stichting worden volledig uitgevoerd door vrijwilligers.

De werkzaamheden van Omduw kenmerken zich door:

1. directe, meestal kortdurende, hulpverlening
2. het signaleren van misstanden in de stad Utrecht
3. het beïnvloeden van besluitvorming die betrekking heeft op de diaconale missionaire activiteiten. De letterlijke betekenis van diaconie is: het zich dienstbaar opstellen en hulp bieden aan allen die dit nodig hebben. Omduw is zich er terdege van bewust dat naast katholieken en protestanten ook anderen actief zijn op dit terrein.

De hulpverlening van Omduw concentreert zich op mensen aan de rand van de samenleving. Dakloosheid en armoede staan hierbij centraal. Het gaat bij onze hulpverlening in eerste instantie om mensen die geen lid zijn van een parochie of kerkelijke gemeenschap. Degenen die lid zijn van een kerkelijke organisatie behoren in de visie van Omduw in eerste instantie door hun eigen geloofsgemeenschap geholpen te worden. De hulpverlening van Omduw komt vooral aan de orde in situaties waarin anderen geen hulp bieden.

Omduw probeert mensen te helpen die dak- of thuisloos zijn (of kans lopen dit te worden), die geen uitkering hebben of die door schulden gebrek dreigen te lijden. Een bijzondere doelgroep vormen de zogeheten 'ongedocumenteerden', mensen die in Utrecht verblijven en geen verblijfsvergunning of identiteitspapier bezitten.

Bij het uitwerken van het werkplan geldt als motto 'Wat je samen kunt en wilt doen moet niet ieder voor zich opeisen'. Onder dit motto heeft Omduw al vele jaren diaconale activiteiten voor dak- en thuislozen ontplooid. We verlenen hulp aan de naaste zonder onderscheid des persoons en met als basisprincipe dat, conform de internationale mensenrechtenverklaringen, ieder mens recht heeft op eten, drinken, een bed en de noodzakelijke medische hulp.

Ten aanzien van een menswaardige behandeling van ongedocumenteerden heeft de Sociale Raad van de Europese Commissie in november 2015 bindende uitspraken gedaan. De overheid geeft hier op haar eigen wijze invulling aan. OMDUW stelt vast dat de opvang voor ongedocumenteerden al vele jaren plaatsvindt en dat er begeleiding voor deze mensen is door Stil, Vluchtelingenwerk en het ex - AMA - team. De opvang vindt de laatste 5 jaar plaats in de plekken voor nachtopvang van De Toevlucht en De Weerdsingel. Overdag kunnen ongedocumenteerden terecht bij Villa Vrede, het Ubuntuhuis en de dagopvang Herstart.

Dit werkplan gaat in op de activiteiten die Omduw uitvoert resp. wil gaan uitvoeren in de periode van 2019-2024. Eerst wordt een beknopte beschrijving gegeven van de (door)lopende werkzaamheden (I). Daarna volgt een opsomming van activiteiten die we de komende 5 jaar willen ontplooiën resp. onderzoeken (II). Tenslotte nog een enkele opmerking over de financiën (III).

Voor meer informatie over missie, doelen en werkwijze van Omduw verwijzen we naar de website van Omduw: stichtingomduw.com.

I. De lopende werkzaamheden

Het wekelijks spreekuur

Omduw houdt op elke vrijdagochtend spreekuur in de werfkelder van het pand Nieuwe Gracht 61. Daarnaast is er de mogelijkheid om een afspraak te maken, als het gesprek of een telefonisch contact daartoe aanleiding geeft. Het aantal bezoekers van het spreekuur is de laatste jaren gedaald. In 2018 waren er 337 gesprekken tijdens het spreekuur. Degenen die contact zoeken zijn voor circa 50% Nederlanders, 20% EU-burgers en 30% mensen van buiten de EU.

Hulpvragen betreffen onder andere slaapgaranties, eetmunten, nieuwe identiteitspapieren, het weer gaan wonen, reiskosten (reisbiljetten, een fiets), het verkrijgen van een uitkering en advies bij schuldsanering. Mensen die weer zelfstandig willen gaan wonen, helpen we zo nodig met een lening voor het betalen de borgstelling. Ook dragen we bij aan de eerste inrichting van woonruimte. Hiervoor putten we uit de eigen opslag of we kopen in bij Emmaüs.

We verstrekken eetbonnen aan mensen die ziek zijn (circa 300 in 2018). Sinds kort zijn er voor de liefhebbers eetbonnen voor de maaltijd die elke zondagavond door vrijwilligers wordt geserveerd in De Wijkplaats.

Bij de hulpverlening aan dak- en thuislozen geldt als uitgangspunt, dat we vooral mensen helpen die:

- a. geen of te weinig inkomen hebben en
- b. in Nederland verblijven omdat ze hier vandaan komen of niet terug kunnen keren naar hun eigen land.

Bij alle contacten met onze doelgroep proberen we hen te stimuleren om werk te vinden zodat ze weer de regie over hun eigen leven kunnen voeren. Ongedocumenteerden verwijzen we in principe naar STIL of Vluchtelingenwerk.

Gratis maaltijden

Al een aantal jaren financiert Omduw enkele gratis maaltijden voor dak- en thuislozen. We kennen de 'Maartensmaaltijd' op 11 november en de 'Koningsmaaltijd' (voorheen de Kerstmaaltijd) op of omstreeks 6 januari. Omduw coördineerde enkele jaren de 'Paasmaaltijd', die De Winkel van Sinkel om niet aanbod aan mensen aan de rand van de Utrechtse samenleving. Aan deze activiteit is na 2017 een eind gekomen.

Daarnaast ondersteunt OMDUW de maaltijd die voor de prijs van 1 euro op zondagavond in De Wijkplaats wordt georganiseerd. Zij doet dat in samenwerking met het Diaconaal Missionair Orgaan van de Protestantse Gemeente van Utrecht en Het Eypunt.

De website

De eigen weblog van Omduw is niet meer weg te denken uit onze organisatie. De weblog is een bron voor basisinformatie over het werk van Omduw, maar biedt ook actuele informatie over initiatieven van of samen met derden die voor Omduw van belang zijn. Onze site is een effectief communicatiemiddel gebleken. Meer dan 3000 mensen bezoeken jaarlijks onze site. Soms reageren mensen op de inhoud ervan. Mede door de website weten mensen Omduw steeds beter te vinden. Het aantal vragen om hulp aan Omduw buiten het spreekuur om, neemt mede door de website toe. Die vragen komen vooral via de Omduwtelefoon of per mail binnen.

Bestuur en Raad van Advies

Het bestuur van Omduw bestaat momenteel uit zes personen, afkomstig uit de verschillende betrokken kerken, en vergadert maandelijks. Het bestuur wordt met raad en daad bijgestaan door de Raad van Advies (RvA) die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de bijdragende kerken. Er is een rooster van aftreden. Bestuursleden worden voor drie jaar benoemd en zijn na afstreden herbenoembaar. Jaarlijks zorgt het bestuur voor de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag. De jaarrekening moet door de Raad van Advies worden goedgekeurd, evenals het aantreden van nieuwe bestuursleden. De maandelijks vergaderingen van het bestuur zijn toegankelijk voor leden van de Raad van Advies. De Raad vergadert twee maal per jaar.

De vrijwilligers van het spreekuur

Elk half jaar is er een werkbijeenkomst met de vrijwilligers die het wekelijks spreekuur verzorgen. Deze bijeenkomst is nuttig voor de communicatie met elkaar en het bestuur. Ook wordt er zo nodig onderling gecommuniceerd per email. De vrijwilligers ontvangen na elke bestuursvergadering een nieuwsbrief over genomen besluiten. Er zijn up-to-date instructies en een 'routekaart' die voor de hulpverlening nuttig instrumenten blijven. Enkele vrijwilligers zijn opgeleid tot 'schuldhulpmaatje' om cliënten bij te staan bij het saneren van hun schulden. Begin 2019 waren er zeventien vrijwilligers actief.

Samenwerking met derden

Op verschillende plaatsen in de stad worden ook door anderen één of meer van de vormen van hulpverlening gepraktiseerd: Stadsteam Herstel, het Straatpastoraat, de Jacobikerkerk, de Majellaparoche, de Dominicuskerk en Stil. Die hulpverlening is soms meer evangeliserend. Waar en wanneer dat nodig is voeren we overleg met hen. Het Stadsteam is sinds enkele jaren actief en opereert sinds december 2018 vanuit de nieuwe dagopvang aan de Nieuwe Gracht, die gerund wordt door het Leger des Heils. Je kunt het Stadsteam vergelijken met een buurtteam, maar zij zijn er specifiek voor de dakloze medemens.

Bij de hulpverlening werkt Omduw zo nodig samen met andere organisaties zoals Release, STIL, het DPU (Diaconaal Platform Utrecht), SDB (Stichting Dienstverlening Buitenlanders), USRK (Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken), het Bisdom, het DMO (Diaconaal Missionair Orgaan) van de PGU (Protestantse Gemeente Utrecht), Outreach (voorheen de Doorstroom), het Smulhuis, Emmaüs, Altrecht, het Straatpastoraat, de TussenVoorziening en de Noodopvang. Een aantal van deze organisaties participeert samen met de GG & GD in het Stadsteam.

Er zijn incidenteel contacten met de gemeente Utrecht. O.a. met de afdeling Werk en Inkomen. In of via de Raad van Advies communiceren wij met de betrokken kerken. Eens in de 3 jaar nodigen wij de betrokken kerken uit voor voorlichting of een gesprek. Dit contact organiseren deze kerken op ons verzoek.

II. Activiteiten ter versterking en vernieuwing (2020 – 2024)

Naast de lopende werkzaamheden hebben we plannen om de organisatie en het werk van Omduw te versterken en, waar nodig en mogelijk, te vernieuwen.

Activiteiten ter versterking

1. De bijeenkomsten Raad van Advies openstellen voor betrokken buitenstaanders. Afhankelijk van de inleiders.
2. Nieuwe vrijwilligers werven voor het spreekuurwerk tot een maximum van 15 personen.
3. Nieuwe schuldhulpmaatjes en bestuursleden werven (3 personen).
4. Hulp voor zieke hulpvragers uitbreiden. Daarbij aandacht voor schoeisel, brillen, tandarts)
5. Blijven deelnemen aan het Armoedeplatform van de Armoedecoalitie om zodoende zicht te houden op thuislozen. Het Armoedeplatform nadrukkelijk op de website plaatsen.
6. Het organiseren van het 8^e lustrum in 2022.

Activiteiten ter vernieuwing

- a. Onderzoek doen naar de behoefte aan eetvoorzieningen voor mensen aan de rand van de samenleving. Wij gaan daartoe in gesprek met het straatpastoraat, het buurtpastoraat, de nieuwe dagopvang, Villa Vrede en het Ubuntuhuis. Eventueel nagaan of er locaties zijn waar dec uitbreiding onderdak kan vinden.
- b. Opstellen van een communicatieplan. Belangrijk voor het onderhouden van contacten met de vrijwilligers (interne communicatie), de collegae in andere organisaties en de 'sponsoren' (externe communicatie).
- c. Voorstellen ontwikkelen ten behoeve van kerken die iets concreets willen doen voor onze doelgroep(en). Dit is belangrijk voor de wisselwerking met de betrokken kerken.
- d. Inventariseren van de goederen in de eigen opslag en nagaan of we meer mogelijkheden hebben om op te slaan. Het in voorraad hebben van fietsen kan daarin meegenomen worden.
- e. Nagaan of de terugkeer van gedetineerden in de maatschappij goed verloopt. Gesprek aangaan met ex-gedetineerden, Exodus, Werk en Inkomen van de gemeente Utrecht.
- f. Een Koud Weer Regeling voor de gehele winter stimuleren. Overleg hierover vin samenwerking met het Hulpverlenersoverleg.
- g. In gesprek gaan met enkele moskeeën om na te gaan in welke mate ze bij ons werk betrokken zouden willen resp. kunnen zijn.

III. Financiën

Voor het uitvoeren van lopende en nieuwe activiteiten is geld nodig. We werken al jaren op basis van de bijdragen van kerken en van giften. Die inkomsten lijken in de toekomst consistent te zijn. Zeker is dat niet. Daarom is het zinvol alert te zijn en in gesprek te blijven met onze geldverstrekkers omdat de kerkelijke kaart verandert.

Daarnaast willen we andere vormen van financiering zoeken. Dit is nodig omdat wellicht de inkomsten op termijn terug gaan lopen, maar ook om projecten te financieren (eetplaatsen bijvoorbeeld).

We verwachten in de komende jaren meer financiële hulpvragen te krijgen voor het inrichten van een woonplek en voor reizen. Daarom is het prettig als het budget voldoende groot blijft.

Utrecht, augustus 2019